Handlingsplan

En plan för hur Norsjö skolor och näringslivet kan samarbeta – för Norsjöbornas framtid!

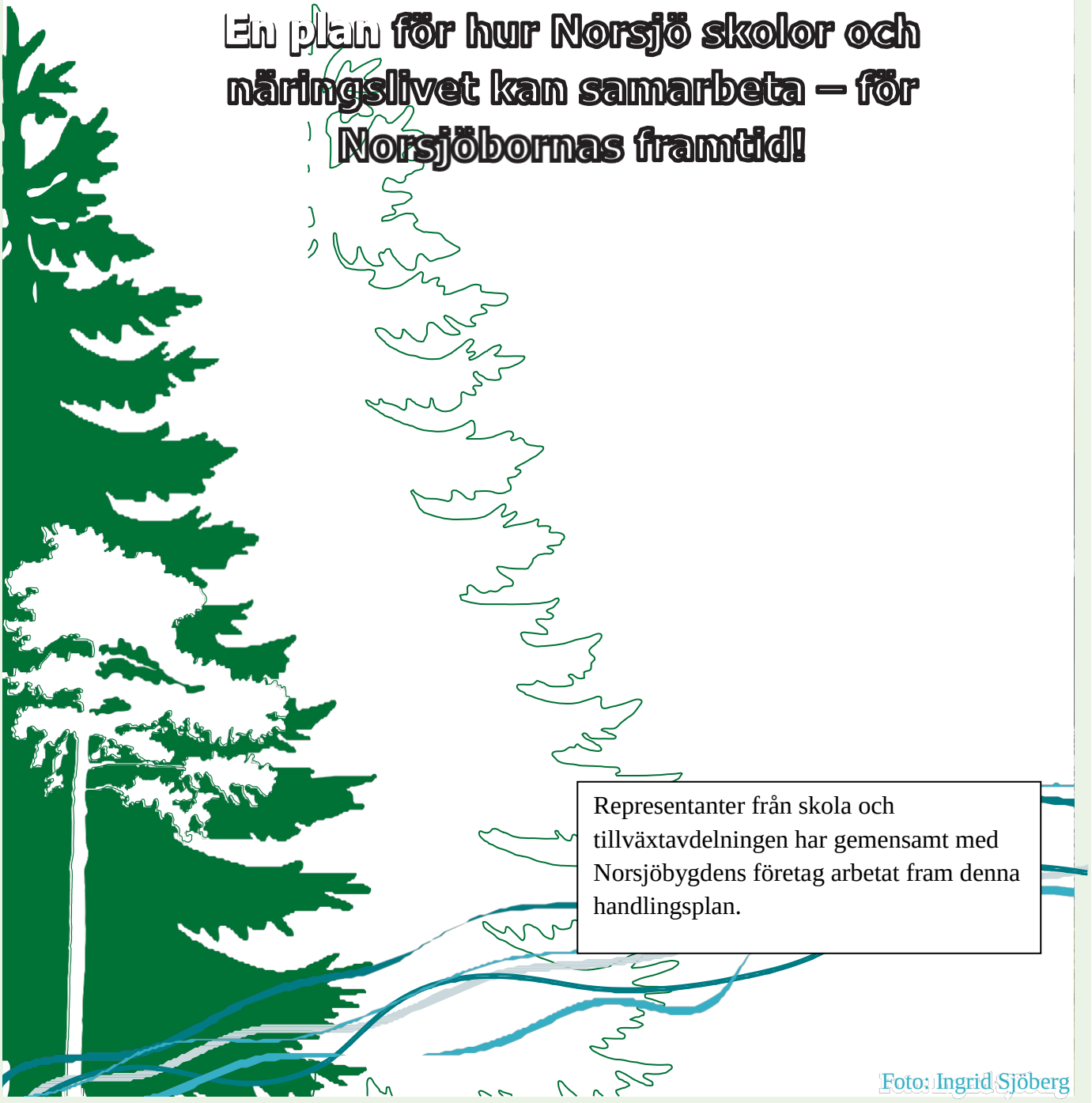

Representanter från skola och tillväxtavdelningen har gemensamt med Norsjöbygdens företag arbetat fram denna handlingsplan.

Foto: Ingrid Sjöberg

Dokumenttyp
Handlingsplan

Upprättad av
Eleonore Hedman

Dokumentet gäller för
Samtliga verksamheter

Dokumentägare
Tillväxtavdelningen
Utbildning

Fastställd/upprättad
Januari 2018

Beslutsinstans

Reviderad av

Giltig till
2020

Senast reviderad

Innehållsförteckning

Inledning 3

Syfte 3

Läroplanen 4

Skolans mål 4
Riktlinjer 4
Förskolans läroplan 4
Arbetsssätt 4

Förskolan 4

Gundskolan 5

Grundsärskolan 1-9 5
Grundskola F-3 samt fritids 5
Grundskola 4-6 samt fritids 6
Grundskola 7-9 och introduktionsprogrammet 6
Aktiviteter 7

Verktyg 8

Här förklaras de ord som är grönmarkerade i texten

Inledning

Att samarbeta mellan skola och näringsliv är mycket viktigt för såväl näringslivets framtida kompetensförsörjning och generationsväxling som för eleverna som ska förberedas inför sitt kommande vuxen- och yrkesliv. Samarbetet mellan skola och näringsliv är också ett sätt att jobba för att skapa ett positivt företagsklimat i kommunen – vilket är ett av kommunens övergripande mål. Arbetet har innefattat ett gemensamt arbete av såväl rektorer från samtliga nivåer, studie- och yrkesvägledare, tillväxtchef samt representanter från näringslivet.

Norsjö kommun har under hösten 4 125 innevånare varav 863 är barn i skolålder (dvs. förskola 1-6 år, grundskola åk 1-9) Dessutom finns ett drygt 30-tal ungdomar i gymnasieålder som går introduktionsprogram.

I Norsjö finns 578 företag där sex av tio inte har någon anställd och ett 20-tal har fler än 10 anställda. Näringslivet är varierat men med tyngdpunkt mot industriföretag samt olika underleverantörer till basnäringarna inom gruv- och skogsindustrin. Det finns även ett flertal företag inom olika serviceyrken och inom besöksnäringen.

Kommunens förskolor återfinns i Norsjö och Bastuträsk samhällen samt Norsjövallen. Därutöver finns pedagogisk omsorg.

Det finns två grundskolor i kommunen; Bastuträsksskolan och Norsjöskolan. Bastuträsksskolan erbjuder undervisning från förskoleklass till åk. 5 och Norsjöskolan från förskoleklass till åk. 9. Samtliga elever i kommunen går i Norsjöskolan från åk. 6 till 9.

Norsjö har en Gymnasieskola som mellan åren 1994 och 2014 erbjudit nationella program. Från hösten 2014 har dessa program lagts ner på grund av brist på sökanden. I dag erbjuder Norsjö Gymnasium endast introduktionsprogram och vuxenutbildning.

Syfte

Syftet med denna handlingsplan är att förtydliga och förenkla arbetet och förväntningarna för såväl elever, lärare och företag. Handlingsplanen kan ses som ett verktyg för att planera undervisning och insatser för olika parter och som ett sätt att kvalitetssäkra arbetet mot uppställda mål. Den ska bidra till att ge samtliga elever en likvärdig kunskap om hur samhället fungerar, olika yrken och kännedom om det lokala näringslivet oavsett skola/klass/årgång. Detta ska i sin tur medföra att öka elevernas måluppfyllelse och att fullfölja utbildningsuppdraget.

På sikt är tanken även att Norsjö kommun ska stärka sin position som attraktiv boplats om det finns jobb på orten vilket i sin tur leder till skatteintäkter och befolknings-utveckling.

Utifrån skolverkets allmänna råd för studie- och yrkesvägledning är det skolans ansvar att jobba med dessa frågor.

Läroplanen

Skolans mål är att varje elev:

- Kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden.
- Har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv och
- Har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.
Läraren ska medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället. (Hänvisning till skollagen/LGR 11)

Förskolans läroplan

Förskolan ska ta hänsyn till att barn lever i olika livsmiljöer och att barn med de egna erfarenheterna som grund söker förstå och skapa sammanhang och mening. De vuxna ska ge barnen stöd i att utveckla tillit och självförtroende. Barnens nyfikenhet, företagsamhet och intressen ska uppmuntras och deras vilja och lust att lära ska stimuleras. (Lpfö -98 reviderad 2016)

Arbetsssätt

En arbetsgrupp bestående av förskolechef, rektorer för grundskolan och fritidshem, utvecklingsledare för utbildning/rektor för Norsjö gymnasium, studie- och yrkesvägledare, tillväxtchef eller näringslivsutvecklare och näringslivsrepresentant träffas minst två gånger per år, vår och höst, för att gå igenom handlingsplanen och de aktiviteter som sker. Sammankallande för arbetsgruppen är utvecklingsledare/rektor för Norsjö gymnasium.

Förskolan

Förskola 1-5 år: Väcka nyfikenhet

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för förskolans verksamhet. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.

För detta ska förskolan sträva efter att varje barn:

- Utvecklat sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära.
- Tränats i självkännedom. Barnen har fått stöd i att själva utforska, identifiera och formulera sina intressen, möjligheter och drömmar inför framtiden.
- Fått kunskap om olika yrken och branscher.
- Fått stöd i att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga.
- Tillägnat sig och kan nyansera innebörden i begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld.

Aktiviteter:

- Material som stimulerar rollek mot yrkeslivet.
- Aktiv och delaktig personal i barnens lek, där personal för dialog och ställer utmanande frågor till barnen.
- Tillgång till böcker och filmer med inriktning mot olika yrken.
- Studiebesök vid arbetsplatser.
- Arbeta med konceptet **Önsketanken**.

Grundskolan

Grundsärskolan 1-9

Aktiviteter ges utifrån elevens förutsättning och en elev kan beroende på funktionshinder ha behov av att skolan särskilt anpassar vägledningen. Elevens önskan om yrkesliv och dennes fysiska och psykiska förutsättning måste balanseras väl. Skolan ska inte begränsa elevens vilja men behöver samtidigt se till att inte bidra till orealistiska förutsättningar. Eleven ska få kännedom om sin funktionsnedsättning och dess konsekvenser.

Integrerade elever i grundsärskolan följer skolenhetens aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning. Förslag till aktiviteter: I mån av möjlighet följa förslag för övriga grundskolan.

Grundskola F-3 samt fritids: Väcka nyfikenhet

Här handlar det om att väcka eller behålla den naturliga nyfikenheten hos barn till att öka kunskapen kring omvärlden och förståelsen till varför vi går i skolan.

För detta ska eleverna ha:

- Tränats i självkännedom. Eleverna har fått stöd i att själva utforska, identifiera och formulera sina intressen, möjligheter och drömmar inför framtiden.
- Ställts inför olika valsituationer och sedan fått hjälp att reflektera över konsekvenserna. De ska även ha fått en medvetenhet om påverkansfaktorer som kön, social och kulturell bakgrund.
- Fått kunskap om olika yrken och branscher.
- Fått en introduktion till hur arbetsmarknaden fungerar.
- Fått normkritisk insikt i olika yrken och branscher.
- Insikt i varför man arbetar.

Aktiviteter:

- Bjuda in skolpersonal med olika yrken på skolan ex. vaktmästare, måltidspersonal, lokalvårdare, sjuksköterska, språkstödjare, SYV, arenapersonal – som berättar om sina yrken.
- Förälder besöker skolan och berättar om sina yrken.
- Skugga ett yrke hos förälder eller annan person som man känner.
- Arbeta med konceptet **Snilleblixtarna**.
- Studiebesök på arbetsplatser inom samhällsfunktioner, kultur enligt följande förslag:

- Förskoleklass – Hembygdsområdet – tema ”förr i tiden”
- Åk 1 – Hembygdsområdet – tema ”djur i vår närhet”
- Åk 2 – Besök dagligvaruhandel (fokus frukt och grönt). Besök av föräldrars yrken och arbetsplatser.
- Åk 3 – Samhällstjänster, kommunhus, vårdcentral, kyrka, andra offentliga platser

Grundskola 4-6 samt fritids: Framtidsinspiration

Aktiviteter som syftar till att väcka lust och ytterligare nyfikenhet kring olika yrken och arbetsliv och en introduktion i vad karriärvägledning handlar om, det vill säga att bli medveten om sig själv, medveten om alternativ (omvärlden), hjälp att lära sig fatta beslut och hjälp med verktyg för själva genomförandet. (Borhagen& Lovén 1991).

För detta ska eleverna ha:

- Tränats i självkännedom. Eleverna har fått stöd i att själva utforska, identifiera och formulera sina intressen, möjligheter och drömmar inför framtiden.
- Ställts inför olika valsituationer och sedan fått hjälp att reflektera över konsekvenserna. De ska även ha fått en medvetenhet om påverkansfaktorer som kön, social och kulturell bakgrund.
- Fått kunskap om olika yrken och branscher.
- Fått en introduktion till hur arbetsmarknaden fungerar.
- Fått normkritisk insikt i olika yrken och branscher.
- Insikt i varför man arbetar.

Aktiviteter:

- Studiebesök på arbetsplatser utifrån ett genustänk inom människor, djur och miljö, maskiner, industri, fordon, bygg, service, handel och tjänster.
- Åk 4 – polis, industri, skogsbruk, lantbruk, återvinning.
- Åk 5 – kommunkontor, reklam/tryck, reningsverk, fordon, bygg.
- Åk 6 – vård- och omsorg, energikällor, butiker och handel, tjänsteföretag.
- Vid samtliga studiebesök – be arbetsgivaren att komma med förslag på uppdrag/problemlösning som man har på arbetsplatsen och som eleverna kan jobba med och återrapportera på valfritt sätt.
- Träna på att agera i möten med andra människor, t.ex. med ett telefonsamtal till näringsliv eller myndigheter, presentation av sig själv.
- Träna på att fylla i blanketter med namn, personnummer och adress.
- Utforma enklare enkäter.
- Arbeta med konceptet **Snilleblixtarna**.
- Rumsomfattning i närområdet - kartbild över skolans närmiljö och arbetsliv.
- Prata och skriva om drömyrken och framtidstankar.
- Skugga ett yrke som man är intresserad av.
- Använda kortfilmer där personer berättar om sina yrken och varför de trivs med dem. Jobba i smågrupper och redovisa för varandra (ex. på Arbetsförmedlingens yrkesguide eller utbudet.se).
- Göra en digital skoltidning med inriktning mot det lokala näringslivet och kommunen.

Grundskola 7-9 och introduktionsprogram Norsjö Gymnasium: Möjligheternas vägar

Här är det viktigt att öka medvetenheten kring hur man är, styrkor, utvecklingsbara sidor och förmågan att sätta in sig själv i olika sammanhang och motivera till att se framåt.

För detta ska eleverna ha:

- Tränats i självkännedom. Eleverna har fått stöd i att själva utforska, identifiera och formulera sina intressen, möjligheter och drömmar inför framtiden.
- Ställts inför olika valsituationer och sedan fått hjälp att reflektera över konsekvenserna. De ska även ha fått en medvetenhet om påverkansfaktorer som kön, social och kulturell bakgrund.
- Fått sådana kunskaper i att söka och granska information att de självständigt kan hitta den information de behöver för de karriärval som de kommer att göra.
- Fått kunskap om olika yrken och branscher.
- Kunskap om hur arbetsmarknaden fungerar.
- Fått normkritisk insikt i olika yrken och branscher.
- Ökad insikt i varför man arbetar.
- Kunskap som olika utbildningsvägar.
- Kunskap om hur man söker arbete.

Aktiviteter

Aktiviteter åk 7:

- Intervjuer på olika arbetsplatser och redovisa resultaten inför klassen.
- Delta och ge förslag till ungdomsfullmäktige.
- Bjuda in en politiker som berättar om deras arbete i en kommun.
- Skugga en politiker.
- Vem är jag – lektioner kring egenskaper, starka sidor, utvecklingsbara sidor. Hur kan jag tänka kring mig själv och hur påverkar det mina val?
- Arbeta med konceptet **Finn upp**.

Aktiviteter åk 8:

- Framtidsdagarna – 2 dagar med studiebesök och workshops under höstterminen.
- PRAO en vecka vanligtvis under vårterminen.
- Skriva CV och träna på att presentera sig själv inför en arbetsintervju.
- Undersöka och kartlägga sitt nätverk.
- Lektion i omvärldskunskap: Hur ser arbetsmarknaden ut nu och i framtiden. Diskutera förändringarna i arbetslivet.
- Besök på rekryteringsmässan i Norsjö.
- Få besök av gymnasie-elever som berättar om hur det är att gå på gymnasiet (som helhet).
- Föra diskussioner i klassen om yrken utifrån genusperspektivet.
- **Utbildning i entreprenörskap.**

Aktiviteter åk 9:

- Framtidsdagarna – 2 dagar med studiebesök och workshops under höstterminen.
- PRAO en vecka vanligtvis under höstterminen.
- Individuella vägledningssamtal inför kommande gymnasieval.
- Besök på gymnasieskola.
- Besök på rekryteringmässan i Norsjö.
- Föra diskussioner i klassen om yrken utifrån genusperspektivet.
- **Utbildning i entreprenörskap**.
- Utföra mer avancerade uppdrag åt lokala arbetsgivare – t.ex. ta fram en folder, göra en enkät, översätta en text, jobba med marknadsföringsmaterial, osv. (Förtydliga att man kan vända sig till den lokala näringslivsföreningen/Tillväxtavdelningen på kommunen för att få hjälp). Förtydliga vikten av att synliggöra det arbete som görs skola-arbetsliv samt vilka kanaler som finns.

Foto: Ingrid Sjöberg

Verktyg:

Önsketanken

Önsketanken är ett pedagogiskt verktyg i form av en hanledningsbok för stimulera och träna entreprenörskap med barn i förskoleålder. Den är fylld av tips och idéer på hur man praktisk kan utveckla de entreprenöriella kompetenserna hos sig själv och hos de barn man har i sin närhet. http://www.onsketanken.se

Snilleblixtarna

Snilleblixtarna är ett utbildningskoncept som i första hand vänder sig till lärare/pedagoger som arbetar med elever från förskoleklass till årskurs 5/6. Det handlar om ett entreprenöriellt lärande för att i första hand utveckla elevernas intresse för teknik, naturvetenskap, uppfinningar och entreprenörskap. Men det är också ett ämnesövergripande koncept där arbetet enkelt kan anpassas till många olika skolämnen på låg- och mellanstadiet men också i särskolan ända upp till gymnasiet. Det finns även anpassat material för förskolan. http://www.snilleblixtarna.se/

FinnUpp

Finn upp är Sveriges största uppfinnartävling för unga! Finn upp erbjuder ett kostnadsfritt verktyg för lärare som vill arbeta med entreprenöriellt lärande via Lgr 11.https://www.finnupp.se/

Utbildning entreprenörskap

Obligatorisk kortare utbildning i entreprenörskap som genomförs av kommunens näringslivsfunktion eller av annan valfri extern aktör: Vad är en entreprenör, en affärsplan, en budget, marknadsföringsplan. Vem kan starta företag? Hur går man tillväga i praktiken?

Foto: Ingrid Sjöberg

NORSJO kommun

Besaksadress: Storgatan 67
Postadress: 935 81,Norsj6
Telefon: 0918-140 00
E-post: info@norsjo.se
Hemsida: www.norsjo.se